

Valsts tiesu ekspertīžu birojs

METODISKIE IETEIKUMI
MATERIĀLU SAGATAVOŠANA
DZĪVNIEKU MATU EKSPERTĪZEI

APSTIPRINĀTS
Metodiskās komisijas
2020. gada 10. janvāra sēdē,
prot. Nr. 1-2020

RĪGA
2020

Ekspertīzes mērķis ir konstatēt, klasificēt (noteikt taksonomisko (dzimtas, ģints, sugas) piederību) un identificēt dzīvnieku matus, lai noteiktu, vai tie varēja rasties no konkrēta dzīvnieka vai kažokādas izstrādājuma.

DEFINĪCIJAS

Mats –tieva, elastīga struktūra, kas aug uz zīdītāju ādas. Matu kopumu, kas aug uz ķermeņa, dēvē par apmatojumu, savukārt dzīvnieku apmatojumu dēvē arī par spalvu vai kažoku.

VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS PARAUGU IZŅEMŠANAI

Visi objekti pirms izņemšanas un iesaiņošanas ir jānofotografē!

IZŅEMŠANA	IESAIŅOJUMS
<u>Priekšmeti</u> , uz kuriem varētu būt dzīvnieku mati.	Katru priekšmetu iesaiņo atsevišķi tīrā papīra iesaiņojumā.
<u>Vizuāli redzami mati</u> uz priekšmeta – noņem ar pinceti, lai transportēšanas laikā tie nepazustu.	Ievieto papīra iesaiņojumā.
<u>Matu paraugus</u> no dzīvnieka ķermeņa izņem, tos izraujot (vai nogriežot ļoti tuvu ādai) no dažādām ķermeņa vietām – muguras, sāniem, vēdera, galvas, kakla, krūtīm, kājām, astes. Paraugā iekļauj visus pēc krāsojuma atšķirīgos matus. Izņem aptuveni 20-50 matus no katra ķermeņa iecirkņa.	Katru paraugu ievieto atsevišķā papīra iesaiņojumā, norādot ķermeņa vietu, no kuras tas iegūts.

- **Kategoriski aizliegts iesaiņošanai izmantot avīzes un žurnālus!**
- Nav pieļaujama priekšmetu (apģērba un tml.) purināšana, mazgāšana, tīrīšana un cita veida darbības, kas veicina matu zudumu!
- Pirms ekspertīzes veikšanas kategoriski aizliegts atvērt iesaiņojumus, apskatīt un pārsaiņot notikuma vietā izņemtus priekšmetus un citus izpētes objektus.

- Ja nesējobjekti ir mitri, tad tas ir jānorāda uz iesaiņojuma un tie pēc iespējas ātrāk ir jānogādā ekspertīžu iestādē.
- Ja izpētes priekšmetos konstatēti kukaiņi (utis, blusas, ērces), jāveic apstrāde ar insekticīdiem un jābrīdina eksperts!

EKSPERTAM IZLEMŠANAI VAR TIKT UZDOTI ŠĀDI JAUTĀJUMI

- Vai izpētei iesniegtie objekti ir dzīvnieku mati?
- Kāda ir šo matu lokalizācija (*tikai tad ja objekti ir pareizi iesaiņoti*)?
- Kādas dzimtas, ģints, sugas dzīvniekam tie pieder?
- Kādā veidā mati ir atdalījušies no dzīvnieka ādas?
- Vai mati pakļauti noteiktai darbībai (mehāniskai, termiskai, ķīmiskai)?

MATERIĀLU SAGATAVOŠANA

Ekspertīzes veikšanai jāiesniedz:

- no priekšmetiem noņemtie mati un to fragmenti;
- apģērbs vai citi priekšmeti, uz kuriem varētu būt dzīvnieku mati;
- dažkādas izstrādājumi vai CITES konvencijā iekļautu dzīvnieku izcelsmes objekti;
- salīdzināmie paraugi (piemēram, mati no mājdzīvnieka, medījuma, kažoka u.c.).

Lai konsultētos par gadījumiem, kas nav aprakstīti šajos metodiskajos ieteikumos,
aicinām sazināties ar Valsts tiesu ekspertīžu biroja ekspertiem.

BIOLÓGISKO UN ĶĪMISKO EKSPERTĪŽU DEPARTAMENTS
Invalīdu iela 1, Rīga, LV-1013, tālr. 67374010, e-pasts pasts@vteb.gov.lv,
www.vteb.gov.lv